

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/137/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7110227832
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7110227832.3

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gizely Majerčák a členov senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Aleny Mikovej, v právnom spore žalobcov: 1. Y. Y., T., Y. XX, nar. XX.X.XXXX, 2. B. Y., T., Y. XX, nar. XX.X.XXXX, 3. Ľ. P., G., Ď. XX, Č. O., nar. XX.X.XXXX a 4. C. Y., T., R. X, nar. XX.X.XXXX, všetci ako právni nástupcovia zomrelého žalobcu neb. B. Y., nar. X.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, posledne T., Y. XX, proti žalovaným: 1. I. J., nar. XX.XX.XXXX, 2. G. J., nar. XX.X.XXXX a 3. C. J., nar. XX.X.XXXX, všetci O., Č. K. XX, všetci ako právni nástupcovia zomrelého žalovaného neb. G. J., nar. XX.X.XXXX, zomr. X.XX.XXXX, posledne O., Č. K. XX, o 9 958,18 € s príslušenstvom, o odvolaní neb. žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č. k. 5C/7/2013 - 325 z 2. júla 2018

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a konanie zastavuje.

Stranám sporu náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava ako súd prvej inštancie (ďalej aj len ako „súd“) rozsudkom č. k. 5C/7/2013 - 325 z 2.7.2018 zamietol žalobu o peňažné plnenie titulom dlhu z pôžičky. Na odvolanie žalobcu tunajší krajský súd ako súd odvolací rozsudkom č. k. 3Co/325/2018 - 404 z 12.12.2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd SR ako súd dovolací uznesením sp. zn. 2Cdo/87/2020 z 31.5.2021 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že v čase jeho rozhodovania žalovaný už nežil a nebola preto splnená základná procesná podmienka konania - podmienka procesnej subjektivity žalovanej strany sporu, na ktorú súd musí prihliadať kedykoľvek za konania. V tomto procesnom štádiu konania odvolací súd z obsahu spisu a následnou lustráciou v Registri obyvateľov následne zistil, že t. č. už nežije ani pôvodný žalobca, pretože tento zomrel XX.X.XXXX.

2. Podľa §161 CSP: (1) Ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). (2) Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Citované zákonné ustanovenie súdu ukladá povinnosť kedykoľvek za konania prihliadať na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, aby súdne konanie mohlo prebehnúť a aby súd mohol vydať rozhodnutie. Medzi základné procesné podmienky, ktoré súd má skúmať po celý čas aj bez návrhu, patrí o. i. aj podmienka procesnej subjektivity. V zmysle §61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Procesná subjektivita znamená mať procesné práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti v zmysle §7 o. z. u fyzických osôb vzniká pritom narodením a zaniká jej smrťou, prípadne jej vyhlásením za mŕtveho.

3. Ak strana sporu po začatí súdneho konania stratí procesnú spôsobilosť byť stranou sporu, postup súdu je upravený v §63 CSP, v zmysle ktorého procesnoprávne nástupníctvo sa odvíja od hmotnoprávneho

nástupníctva. Právnym nástupcom zomrelej fyzickej osoby (poručiťeľa) spravidla sú ich dedičia. V zmysle §460 o. z. dedičstvo sa nadobúda smrťou. Pokiaľ ale dedičské konanie po zomrelom ako poručiťeľovi skončilo zastavením tohto konania a z uznesenia o jeho zastavení sa zistí, že žalovaný nezanechal žiadnu osobu, ktorú právny poriadok, konkrétne ustanovenie §470 o. z. dosadzuje vo vzťahu k neuhradeným dlhom do právneho postavenia zomrelého a súčasne ani v sporovom konaní sa nepreukáže, že by žalovaný poručiťeľ mal iný majetok, ktorého existencia súdu by umožňovala samostatne uvážiť, či vo vzťahu k tomuto majetku prichádza do úvahy právne nástupníctvo inej osoby, judikatúra zastáva názor, že je potrebné pristúpiť k zastaveniu konania podľa §63 ods. 1 CSP, pretože z povahy veci nie je možné v konaní pokračovať.

4. V posudzovanom prípade z právoplatného dedičského rozhodnutia Okresného súdu Rožňava v dedičskej veci sp. zn. 15D/249/2018, Dnot 259/2018 po poručiťeľovi G. J. je zrejmé, že konanie o dedičstve po žalovanom ako poručiťeľovi dňom 3.4.2019 právoplatne bolo zastavené z dôvodu, že (podľa údajov uvedených pozostalou manželkou poručiťeľa) poručiťeľ nezanechal žiaden majetok. Za danej situácie tí, ktorí po zomrelom žalobcovi ako jeho dedičia prichádzajú do úvahy a v tomto spore vystupujú preto ako žalobcovia, netvrdili, a preto ani nenavrhovali a nepredkladali žiadne dôkazy na preukázanie prípadnej skutočnosti, že zomrelý žalovaný napriek údajom jeho pozostalou manželkou uvádzaným v dedičskom konaní predsa len mal nejaký majetok.

5. So zreteľom na uvedené a vzhľadom na to, že žalovaný po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 5C/7/2013 - 325 z 2.7.2018 napadnutého odvolaním jeho procesnej protistrany X.XX.XXXX zomrel a smrťou týmto dňom stratil svoju procesnú subjektivitu, pričom zomrel ako nemajetný. So zreteľom na dôvod zastavenia dedičského konania po ňom ako poručiťeľovi je nepochybné, že v danom prípade niet žiadnej osoby, ktorú by vo vzťahu k neuhradeným dlhom žalovaného poručiťeľa právny poriadok dosadil do právneho postavenia zomrelého podľa §470 o. z., a z povahy veci nie je preto možné v tomto sporovom konaní pokračovať s dedičmi žalovaného. So zreteľom na to, že v tomto sporovom konaní procesnou protistranou nebolo ani len tvrdené, že zomrelý poručiťeľ prípadne mal nejaký majetok, nebolo dôvod ani na prerušenie konania, a súd musí preto konanie zastaviť. Vzhľadom na výsledok dedičského konania po zomrelom žalovanom G. J.Á. a taktiež vzhľadom na procesnú pasivitu tých, čo v tomto spore ako dedičia prichádzajú do úvahy po zomrelom žalobcovi, v konaní nebolo potrebné vyčkávať na výsledok dedičského rozhodnutia po zomrelom žalobcovi.

6. Z uvedených dôvodov odvolací súd postupujúc podľa §389 ods. 1 písm. a) CSP rozsudok súdu prvej inštancie preto zrušil a s poukazom na §161 a §63 ods. 1 a 2 CSP konanie zastavil.

7. O trovách konania odvolací súd rozhodol postupom podľa §396 ods. 1 v spojení s §256 ods. 1 za analogického použitia ustanovenia §255 ods. 2 CSP. Vzhľadom na dôvod, ktorý viedol k zastaveniu konania, pričom k smrti žalovaného došlo až po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie v priebehu odvolacieho konania a následne došlo aj k smrti žalobcu, ktorý bol odvolateľom, odvolací súd má za to, že z procesného hľadiska nikomu nemožno pričítať zavinenie na zastavení konania, stranám sporu náhradu trov konania preto nepriznal. V súlade s rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít prezentovanou v uzneseniach NS SR (napr. sp. zn. 6Cdo/166/2016 z 26.10.2016, 7Cdo/14/2018 z 28.2.2018) odvolací súd rozhodol pritom nielen o nároku na náhradu trov konania, ale rovno už aj o nepriznaní náhrady trov majúť za to, že dvojfázové rozhodovanie o trovách konania má zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu trov konania, čo nie je prípad posudzovanej veci.

8. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie je prípustné, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

S výnimkou prípadov ustanovených v §429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).